

Бібліотека
Уманського національного університету садівництва

Стежками Андрія Малишка

Поетичний куточок
до 110-річчя від дня народження Андрія
Самійловича Малишка

Підготувала:
провідний бібліотекар
Наталія Василівна Михайлова

м. Умань, 2022 рік

Я з тих країв, де за Дніпром кургани
І ворохобна тисяч літ хода,
Де бунчуки татарські без пошани
Земля покрила чорна і руда.

Андрій Малишко

Андрій Самійлович Малишко народився 14 листопада 1912 року у містечку Обухів в селянській родині.

Ось я бачу ті очі сині,
Пальці відчую завжди вузлуваті.
Б'ється мороз в посивілому інею,
Мерзнуть шибки у Малишківій хаті.

Андрій Малишко

Івга Остапівна
Малишко – мати поета

Самійло Микитович
Малишко – батько поета

Рідна хата поета

Школярських днів нам не забудь ніколи,
Не проказати їх, не проспівати,
Як бігали з торбинками до школи
У грізний рік, у славний рік двадцятий.
Андрій Малишко

До першого класу Обухівської трудової школи Андрій пішов на восьмому році життя (1920) й уже вмів не лише літери називати, але й читати та рахувати. Цього навчився від старших братів Василя та Петра.

Трохим Іванович звіряв писання,
Знання Шевченка, множення таблицю,
А за вікном підводилось світання,
Нового світу блиск громовиці...

Андрій Малишко

14 березня 1927 року був у сусідньому селі Германівці на громадянській панахиді, коли померла письменниця Дніпрова Чайка. Ця подія вразила юного Андрія.

В тому ж році Андрій Малишко закінчив семирічку.

У 1927–1928 роках працював на ліквідації неписьменності серед місцевого населення.

Першим коханням поета стала його однокласниця Катруся Самохвал.

Отут шумлять обухівські дороги,
Де я стрічав кохану без журби.
Мою Катрусю де тепер вона?
Лише у серці спогадів луна...

Через багато років це кохання не зникло з пам'яті поета,
і час від часу відгомін її вчувався в його поезії.

Там щебетала у яру криниця,
Там, у бузках, за вікном отім,
Миле обличчя і досі сниться
Мрією, спогадом, сном золотим.

Пісень, що стали на ряду
З боями путь мою покрили,
Що нашу славу молоду
Несуть на неокріплих крилах...

Андрій Малишко

У 1928 році Андрій Малишко вступив до Київського медичного технікуму.

У березні 1930 року залишив технікум і вступив до Київського інституту соціального виховання на курс «весняного набору». В журналі «Молодий більшовик» були надруковані перші вірші Андрія Малишка.

Після закінчення інституту (1932) деякий час вчителював у м. Овручі.

На початку 1934 року переїхав до Харкова, працював у редакції газети «Радянське слово».

В 1934–1935 роках служив у лавах збройних сил.

Починає працювати як військовий кореспондент.

1941–1942 Андрій Малишко перебуває на фронтах Другої Світової війни військовим кореспондентом, де виступав і як поет, і як публіцист; видав сім збірок поезій: «До бою вставайте!» (1941), «Україно моя!» (1942, виходила двічі). «Україно моя!» – одне з найяскравіших поетичних явищ років війни.

У 1944-1947 роках Малишко займав посаду відповідального редактора журналу «Дніпро».

З середини 50-х років починається дуже плідний етап творчості Андрія Малишка. У збірці «Що записано мною» (1956) містяться тексти відомих пісень: «Знову цвітуть каштани», «Пісня про Київ», «Як на дальнім небосхилі».

У збірці «Серце моєї матері» (1959) – «Пісня про рушник», «Ми підем, де трави похилі».

У збірці «Полудень віку» (1960) – «Вчителька».

Названі твори завдяки найкращим українським композиторам братам Георгію і Платону Майбородам, Леву Ревуцькому, Пилипу Козицькому, Михайлу Вериківському, Андрію Штогаренку, Сергію Козаку, Олександрю Білашеві стали улюбленими піснями нашого народу

За своє життя поет видав близько 40-ка збірок. Але найголовніше, мабуть, те, що в українську літературу він увійшов як поет-пісняр, бо пісні на його вірші вже давно сприймаються як народні.

А. Малишко співпрацював із багатьма композиторами, але особливо плідно, починаючи з 1949 року (від першої пісні «Колгоспний вальс» і до останньої – «Стежина») – з Платоном Іларіоновичем Майбородою, створивши понад 30 пісень.

Життєва стежина Андрія Малишка, то
«ревнивий біль і ревнивий жаль».

Коли я йшов у люди на світанку
Весни моєї, спутниці у мандри,
Високе небо барви позичало
У синь-морях, і явори столітні
Мені вклонялись низько до землі...
Я поминув їх, бо шукав дороги...

Я в'їзв му той рушник
просило мене дати
В Дуїлі, мелеї Край
в чебетані, г'д'ков
і на тім рушниківі
внине все знаоме до башо
і дигинство і ромука
в'їрна лодов
і на Дім р'чм'їкові очинве
всє знаоме до башо
і дигинство і ромука
і був материнська

З лодов!

Поруч ішла мати і її образ згодом закарбувався
в пісні, яка стала популярною серед мільйонів.

І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

«Ім'я Любові Забашти зазвичай спливає в пам'яті поряд із ім'ям Андрія Малишка. Ці двоє, зустрівшись серед бурхливих життєвих перегонів цілком сформованими особистостями і митцями, знайшли одне в одному те «друге крило», що тільки й дає душі сили для високого лету. Можливо, саме тому в обох багато поезій тих років стали піснями, що й досі звучать відлунням їхніх почуттів...»

Ти прийшла у дні погожі,
Хай без цвіту й солов'я.
Стала в серця на сторожі,
Як провісниця моя.

Освітила кожен кутик,
Кожну рисочку чола,
Медяного хмелю жмуток
Біля серця заплела.

Наталя Марченко

Цвітуть осінні тихі небеса,
Де ти стоїш блакитна, мов роса.
В очах засмуток темний, мов ожина, —
Моя кохана, мріялось, дружина.
Як сон далекий, видиво майне...
Хоч не забудь, а згадуй ти мене.

Цвітуть осінні тихі небеса

О. Білаш

Adagio

Поезія А. Малишка — щира, лірична. Андрій Самійлович глибоко переживав те, про що писав. Однією з особливостей його поезії є її милозвучність. Будучи музично обдарованою людиною сам гарно співав. У його віршах відчувалась мелодія, тому вони ставали піснями.

Ночі солов'їні, ночі весняні,
Доли подніпровські наснились мені.

Приспів: Знову цвітуть каштани,
Хвиля дніпровська б'є.
Молодість мила, — ти щастя моє.
Знову цвітуть каштани,
Хвиля дніпровська б'є.
Молодість мила, — ти щастя моє.

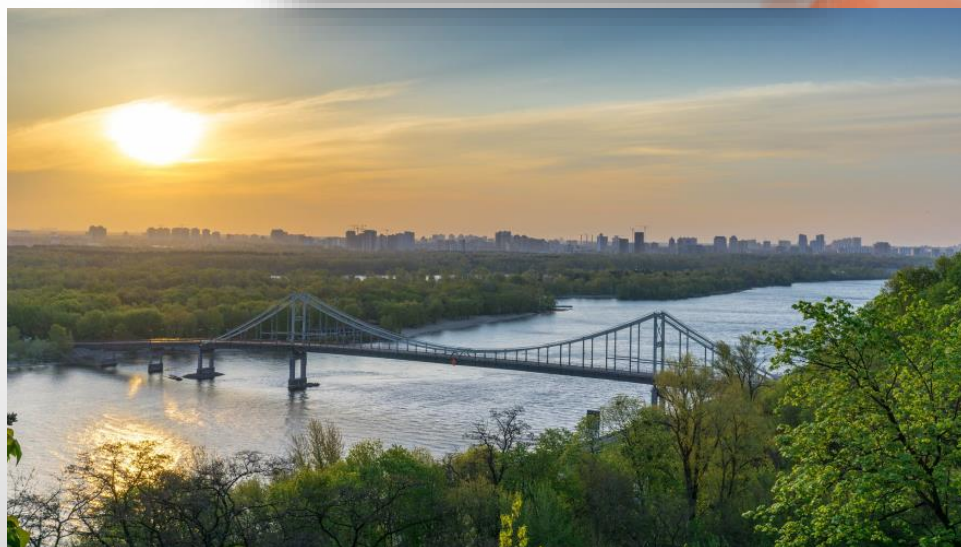
Слова Андрія МАЛИШКА **КІЇВСЬКИЙ ВАЛЬС** 31
Музика Платона Майбороди

У темні палесу

Леті
mf
Нь- ці ос- ло- ві- ти і мо- ці вес- ни- ні

mf

с. 345

Ми підем, де трави похилі,
Де зорі в ясній далині,
І карії очі, і рученьки білі
Ночами насняться мені.

За річкою, за голубою
Дві чайки у хмари зліта.
В краю подніпровськiм ми стрілись з тобою,
Веселко моя золота.

268. *Слова А. Малишка*
Помірно
Один Двоє *Музика П. Майбороди*

МИ ПІДЕМ, ДЕ ТРАВИ ПОХИЛІ

Ми пі-дем. де тра-ви по-хи-лі, Де зо-рі в яс-ній да-ли-
ні. І ка-рі-ї о-чі, і ру-чень-ки бі-лі но-
ча-ми на-снять-ся ме-ні. І ка-рі-ї о-чі, і
ру-чень-ки бі-лі но-ча-ми на-снять-ся ме-ні. За

//-ні

Чому, сказати, й сам не знаю,
Живе у серці стільки літ
Ота стежина в нашім краю
Одним одна біля воріт.

На вечоровім виднокрузі,
Де обрій землю обніма,
Нема кінця їй в темнім лузі,
Та й повороту теж нема.

Кудись пішла, не повертає,
Хоч біля серця стеле цвіт,
Ота стежина в нашім краю
Одним одна біля воріт.

Дощами мита-перемита,
Дощами знесена у даль,
Між круглих соняхів із літа
Мій ревний біль і ревний жаль.

Моя стежина
З ліричного «Вісника»

Слова: М. Могилка   Музика: П. Майборода

Повітря з струнами

Музична партитура для фортепіано з ліричним супроводом. Включає нотний текст і гармонізацію.

1

Любов до пісні в А. Малишка від його матері. Вона співала разом із сином багато пісень. Кажуть, ніхто з письменників не знав стільки пісень, як Андрій Самійлович.

Тож пропонуємо нашим читачам долучитись до творчої спадщини Андрія Малишка, завітавши на абонемент художньої літератури. Можливо, ви зумієте запровадити у своїх домівках вечірні родинні співи, коли вимикають електрику.

«Мені нерідко думається, що пісня повинна заходити доброю, привітною, весільною і розумною, прощальною і товариською - і завжди свіжою, як наша земля, повита колосом, з відчуттям світлої широкої дороги у наше майбутнє».

Андрій Малишко